

ויקרא, שבת הגדול (208)

כָּל שָׂאֵר וְכָל דְּבַשׁ, רומז לשתי הקצוות, שאור הוא הקצה שבחימוץ ודבש הוא הקצה שבמתקות משניהם "לא תקטירו מִמֶּנּוּ אֵשֶׁה לָהּ", כי הממוצא הוא הדרך הישרה. אכן קרבן ראשית היינו כשהוא עדיין בראשית קניית המדה תקריבו מהם, אך אל המזבח לא יעלו.
ספר "לתתן עליון"

דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֶפֶשׁ פִּי תִחַטָּא בְּשִׁנְגָה מְפֹל מְצוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה וְעֵשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה (ד. ב)
בכמה מקומות מצאנו שהתורה קוראת לעבירות שאדם עושה בשם 'מצוות' הנה כאן נאמר: "נֶפֶשׁ פִּי תִחַטָּא מְפֹל מְצוֹת ה'". לקמן (פסוק יג): "וְאִם כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל יִשָּׂגוּ... וְעֵשָׂה אֶחַת מִכָּל מְצוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה". וכן בנשיא (פסוק כב) נאמר: "אֲשֶׁר נָשִׂיא יִחַטָּא וְעֵשָׂה אֶחַת מִכָּל מְצוֹת ה'". ופלא הוא מדוע כינתה התורה את העבירה 'מצוה', והלא ראוי היה יותר לומר "אשר עשה דבר אשר לא יעשה", וכדומה. יש לומר: פרשיות אלו נאמר בכהן משיח, סנהדרין ונשיא שחטאו. ובודאי אין היצר הרע יכול לפתות אותם לעשות חטא לשם חטא, כי בוז יבוזו לו. אלא דרכו לבוא בערמומיות, לשים חושך לאור ומר למתוק, לעטוף את העבירה ולכסותה באמתלא של מצוה. רק באופן זה יכול הוא לסמא את עיניהם ולהכשילם בחטא. לכן נקטה התורה לשון זה "מְצוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה", לפרש הכיצד זה נכשלו ונפלו במלכות היצר.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא" בשם האדמו"ר מסאטמר

כוחו של הרגל

או נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּנְעַע בְּכָל דְּבָר טָמֵא... וְנִעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאֵשֶׁם. או כי יִנְעַע בְּטָמְאָת אָדָם לְכָל טָמְאָתוֹ אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהּ וְנִעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יִדַע וְאֵשֶׁם. (ה. ב-ג)
כתוב פעמים "וְנִעְלַם", ודורשת הגמרא (שבועות יד:), שבא הכתוב לחייב על העלם טומאה, ששכח שהדבר טמא, ועל העלם מקדש, ששכח שנמצא במקדש. והדבר מוזר לכאורה, תמה הרב אלישיב זצ"ל, היתכן? אדם עומד בבית המקדש, במקום האופף את כל הנכנס לשם גלי קדושה וטהרה, שהלא כמה וכמה גדרים הקבעו בטרם בואו אל הקודש, וכאשר כבר נכנס פנימה, מה נהדר היה המראה, אפשר היה למשש קדושה מלא חפניים. והנה עומד שם אדם ושוכח בכלל שהוא נמצא במקום קדוש? אומנם אומר הרב אלישיב זצ"ל, יתכן והגורם לכך הוא ההרגל. עד כדי כך גדול כוחו של ההרגל, שההימצאות בבית המקדש או בבית המדרש, אינה עושה עליו שום רושם, והוא חש שנמצא בביתו הפרטי, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין נב:): למה תלמיד

כל חיי האדם ומאורעותיו הם קריאה אחת ארוכה מאביו שבשמים

ויקרא אֶל מִשָּׁה (א. א)

המפרשים תמהו מדוע לא מוזכר בפסוק מי הוא הקורא. יש לומר רמז רמז לנו הכתוב שקולו של הקב"ה 'קורא' לאדם מכל מאורעות החיים העוברים עליו, ובכל מאורע ומאורע יש בכוחו 'לשמוע' את דבר השם, ואת ה'קריאה' המיוחדת המופנית אליו. קריאתו של הקב"ה בוקעת ועולה תדיר, בכל עת ובכל שעה. פעם זה ממאורעות של שמחה הנושאים את האדם אל על, ומרוממים את רוחו עד למאוד, ופעם זה אצל המשברים והיגונות הפוקדים אותו. וכמו שבהיותו שרוי בעיצומה של השמחה ובמרכזם של המחולות, עליו 'לשמוע' את דבר השם הקורא אליו, ודורש ממנו דבר מה, כך בדיוק הוא המצב גם כאשר האדם נתון, חלילה, בעת צרה. כל חיי האדם ומאורעותיו הם קריאה אחת ארוכה מאביו שבשמים. וכיון שידענו שלכל אדם יש תפקיד אחר בעולמו של הקב"ה, וכל אחד צריך למלא את משימתו, שלשמה בא לעולם, הרי שלפעמים, מתוך אותו אירוע, ומתוך אותה התרחשות, מופנית 'קריאה' שונה בתכלית לשני בני אדם.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

ריח ניחוח לה' (א. ט)

הריח מורגש עוד מרחוק, ולפיכך כל דבר שמבחינים בו ומריחים אותו עוד בטרם ניגשים אליו קרוי "ריח". על הקרבן להיות בבחינת מבשר טוב, שעל ידו אפשר להרגיש מעתה במעשים הטובים שיעשה בעל קרבן מהיום ואילך: שהרי זהו עיקרו של הקרבן, התשובה המביאה לידי שיפור במעשים שלהבא. בלעדי זה הרי אמר השם יתברך: "למה לי רוב זבחיכם" (ישעיהו א'). הרגשה מוקדמת זו של המעשים הטובים להבא היא ה"ריח ניחוח לה'". "מענה של תורה" בשם חידושי הרי"ם

מתי לנהוג בקיצוניות ומתי בדרך הממוצע

כָּל שָׂאֵר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אֵשֶׁה לָהּ. קָרְבֵּן רִאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֲתֶם לָהּ וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ לְרִיחַ נִיחַחַת. (ב. יא-יב)

אפשר לפרש בדרך רמז: ידועים דברי הרמב"ם (הלכות דעות פ"א ה"ד): שהדרך הישרה לנהוג בה היא מדה בינונית שבכל דעה ודעה מכל דעות שיש לאדם, והיא הדעה שהיא רחוקה משתי הקצוות ריחוק שווה ואינה קרובה לא לזו ולא לזו. עוד כתב הרמב"ם (שם פ"ב ה"ב): אם הרחיק לקצה האחד ירחיק עצמו לקצה השני וינהג בו זמן מרובה עד שיחזור לדרך הטובה והיא מדה בינונית שבכל דעה ודעה. זהו שאמר כאן הכתוב: "כִּי

הדבר שנדברים יחדיו לאסיפה של חיזוק ומדברים דברים לכבוד השי"ת, הוא דבר גדול מאוד, ונכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו. וכן מצינו שהקב"ה נגלה אל אברהם אבינו בדבר סדום, אף שגלוי וידוע היה לפניו שלא תהא תוצאה למעשה מהתוועדות זו, כבר נגזרה גזירה, אבל בעצם ההדברות חשובה לעצמה.

הגדה של פסח "ארוזי הלבנון"

הלכה: ערב פסח שחל בשבת

יש ליזהר ולהכין לשבת זו חלות במדה מצומצמת, בכדי שלא ישאר חמץ בשבת, וכן מאכלים לתינוקות שיש בהם חמץ יזהרו להשאיר רק הכמות הדרושה לשבת עד סוף זמן האכילה, וכן יזהרו להשימם במקום מיוחד כדי שלא ישכחו מלבער בשבת מה שנשאר. רבים נוהגים שלא להכין חמין לשבת זו מחשש הכלים, אלא אוכלים מאכלי חמץ קרים, ואחר חצות היום אוכלים תבשילים חמים ממאכלי פסח.

ספר "נטעי גבריאל"

פתגם: חינוך הרבה, זה לא עולה ואין לזה מחיר.

ספר "שמחה"

חקירה: חמץ בפסח

האיסור הוא רצוף מתחילת הזמן על כולו, או שמתחדש בכל רגע של הזמן (מפננת צפונות ה-טו. חידושי ר' שמואל פסחים עמוד נט בשם הגרש"ש: כל רגע).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: תפילה בדילוגים

יהודי הדיוט, בעל עגלה במקצועו, נטש את עגלתו וסוסיו והלך ונעשה שליח ציבור. אחרי קריאת התורה סילסל בקול רם "ובנוחה יאמר", אך דילג על "חדש ימינו כקדם". מה ראית לדלג על פסוק זה? תמהו המתפללים. רק זה חסר לי, הסביר החזן, לחדש ימי כקדם ולשוב להיות בעל עגלה.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף סג)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מאיר בן גבי זוזורה, ששא בנימין בין קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'זיס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זות בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליוה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יוסף בן מייכה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח.

חכם דומה לפני עם הארץ, בתחילה דומה לקיתון של זהב, סיפר הימנו דומה לקיטון של כסף, נהנה ממנו, דומה לקיתון של חרס, כיון שנשבר שוב אין לו תקנה. כן הוא בכל דבר שבקדושה, אם האדם אינו מתאמץ להרגיש את ה"דיוטגמא החדשה", הרי יתרגל בו פעם ופעמים עד שנעשה עליו כקיתון של חרס. זו היתה בקשתו של דוד המלך: "שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו", כלומר ע"י "שבתי בבית ה' כל ימי חיי", שאהיה כל כך הרבה זמן בבית ה', עלול להחלש ההרגש שלי שהינני נמצא בבית ה', ולכן מבקש אני "ולבקר בהיכלו", שלא אתרגל לשהותי שם אלא בכל פעם ארגיש כאילו זה הביקור הראשון שלי בבית ה'.

ספר "ומתוך האור"

וְשַׁלְּמֵם אֶתְּוּ פְּרֵאשׁוּ וְחַמְשָׁתֵינוּ יִסֵּף עָלֵינוּ (ה.כד)

אמרו רבותינו (ביצה טז): תני רב תחליפא כל מזונותי של אדם קצובים לו מר"ה ועד ר"ה, חוץ מהוצאות שבתות והוצאות יו"ט והוצאות בניו לתלמוד תורה, ובמדרש רבה (אמור) מוסיף הוצאת ראשי חודשים, שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו. ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, היכן רמוז דבר זה בתורה? : "וְשַׁלְּמֵם אֶתְּוּ", מה שמשלם ומוציא הוצאות, ידע שהקציבו לו זאת "פְּרֵאשׁוּ", בראש השנה, וממילא יש לו להיזהר לא לעשות יציאה מרובה (לשון רש"י שם), אבל "וְחַמְשָׁתֵינוּ יִסֵּף עָלֵינוּ" ראשי תיבות וחוץ מהוצאות שבת תורה יו"ט וראש חודש, את אלו "יִסֵּף עָלֵינוּ", שאם הוסיף מוסיפים לו.

למה הקדימה התורה בכל מקום את הכבשים לעיזים? וְהָבִיא קֶרְבָּנוּ שְׁעִירַת עִזִּים תְּמִימָה.... וְאִם פָּכֶשׁ יָבִיא קֶרְבָּנוּ לְחֻטָּאת (ד. כח.לב)

במשנה האחרונה במסכת כריתות מצינו: רבי שמעון אומר: כבשים קודמין לעיזים בכל מקום (בכל פרשיות הקרבנות, תמיד נאמר כבש ואחר כך עז). יכול מפני שהן מובחרין מהן, תלמוד לומר: "וְאִם פָּכֶשׁ יָבִיא קֶרְבָּנוּ לְחֻטָּאת". אלא שאם באמת שניהם שקולים, עלינו לברר: מדוע בכל זאת הקפידה התורה לכתוב בכל מקום כבשים ואחר כך עיזים? יש לומר: בגמרא (שבת עז): מסופר שרבי זירא שאל את רבי יהודה: מדוע מדרך העולם העיזים הולכות לפני הכבשים? והשיב לו רבי יהודה: כברייתו של עולם, ברישא חשוכא והדר נהורא. כך הוא בדרך כלל, אולם הלא בקדשים הלילה הולך אחר היום שלפניו, ולכן לענין קדשים הקפידה התורה לכתוב קודם את הכבשים ורק אחר כך את העיזים, כדי ללמדנו שבקדשים הלילה הולך אחר היום, להיפך מבריאת העולם. *"כמוצא שלל רב" בשם ספר "שושנים לדוד"*

שבת הגדול

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו (הפטרה שבת הגדול)
כתב מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל: "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו", הנה לא נכתב שתיקנו איזה דבר, אלא עצם

